Hertoets risicomanagement bij onder toezicht gestelde kinderen

Onderzoek bij Bureau Jeugdzorg Haaglanden

Inspectie Jeugdzorg

Utrecht, juni 2011

Samenvatting

In 2009 heeft de Inspectie Jeugdzorg bij de bureaus jeugdzorg en de landelijk werkende instellingen onderzoek gedaan naar risicomanagement bij onder toezicht gestelde kinderen.
Het eindoordeel over Bureau Jeugdzorg Haaglanden luidde dat Bureau Jeugdzorg Haaglanden risicomanagement onvoldoende systematisch toepaste voor de kinderen die onder haar toezicht zijn gesteld. Verbetering was nodig binnen de thema's risico's inschatten, risico's beperken en overdracht. Bij deze thema's zag de inspectie risico's voor de veiligheid van de ondertoezicht gestelde kinderen. Het thema deskundigheidsbevordering voldeed aan de verwachtingen van de inspectie.

In april 2011 heeft de inspectie een hertoets uitgevoerd bij Bureau Jeugdzorg Haaglanden. De hertoets richtte zich op de thema's die in het onderzoek van 2009 als nog niet volledig operationeel werden gekwalificeerd: risico's inschatten, risico's beperken en overdracht. Operationeel wil zeggen dat het beleid aanwezig is én de medewerkers in de instelling het beleid kennen en er naar handelen.

Het eindoordeel van de inspectie luidt dat Bureau Jeugdzorg Haaglanden risicomanagement inmiddels voldoende systematisch toepast voor de kinderen die onder haar toezicht zijn gesteld.
Bureau Jeugdzorg Haaglanden scoort op drie van de vier indicatoren, die in het onderzoek in 2009 nog niet operationeel waren, inmiddels wel operationeel. De inspectie is positief over het inschatten van risico's door Bureau Jeugdzorg Haaglanden, over het maken en vastleggen van afspraken ten aanzien van de veiligheid van het kind en over de overdracht van ondertoezichtstellingen. Hierin heeft Bureau Jeugdzorg Haaglanden een verbeterslag gemaakt.
De inspectie ziet echter nog wel verbeterpunten ten aanzien van het beperken van risico's. Het gaat dan vooral om het bewaken van het nakomen van gemaakte afspraken. De inspectie is van oordeel dat Bureau Jeugdzorg Haaglanden op operationeel niveau dient te functioneren wat betreft de toepassing van risicomanagement en beveelt Bureau Jeugdzorg Haaglanden daarom aan ervoor te zorgen dat deze indicator binnen zes maanden operationeel is.
De inspectie beveelt het stadsgewest Haaglanden aan er op toe te zien dat Bureau Jeugdzorg Haaglanden deze aanbeveling opvolgt binnen de afgesproken termijn.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting 3
Hoofdstuk 1 Inleiding 7
Hoofdstuk 2 Oordeel en onderbouwing 9
2.1 Risico's inschatten 9
2.2 Risico's beperken 10
2.3 Overdracht 12
Hoofdstuk 3 Eindoordeel en aanbevelingen 15
3.1 Eindoordeel 15
3.2 Aanbevelingen 16
Bijlage 1 Beoordelingskader Risicomanagement 17

Hoofdstuk 1 Inleiding

Aanleiding

De Inspectie Jeugdzorg vindt het van groot belang dat de jeugdbescherming zicht heeft op risico's voor de veiligheid van het onder toezicht gestelde kind en alert blijft op mogelijke nieuwe risico's die zich tijdens de ondertoezichtstelling kunnen voordoen. Het onderzoeken, taxeren en beperken van het risico op voor het kind ernstige bedreigende gebeurtenissen wordt aangeduid met de term risicomanagement.

De inspectie heeft op verzoek van de Minister voor Jeugd en Gezin in het najaar van 2009 landelijk onderzoek uitgevoerd naar het toepassen van risicomanagement bij onder toezicht gestelde kinderen. Het onderzoek is uitgevoerd bij de vijftien bureaus jeugdzorg en drie landelijk werkende gezinsvoogdij instellingen.

Op basis van dit onderzoek heeft de inspectie geconcludeerd dat het merendeel van de bureaus jeugdzorg en de landelijk werkende instellingen risicomanagement voldoende systematisch toepassen voor de kinderen die onder hun toezicht zijn gesteld. Uit dit onderzoek bleek dat Bureau Jeugdzorg Haaglanden risicomanagement onvoldoende systematisch uitvoerde.[1] De inspectie zag hier aanzienlijke risico's voor de veiligheid van de onder toezicht gestelde kinderen. De inspectie heeft Bureau Jeugdzorg Haaglanden gevraagd om een verbeterplan op te stellen, om te zorgen dat Bureau Jeugdzorg Haaglanden alsnog aan de verwachtingen van de inspectie gaat voldoen. In maart 2010 heeft de inspectie Bureau Jeugdzorg Haaglanden laten weten dat het verbeterplan voldeed aan de verwachtingen van de inspectie en dat zij ervan uit gaat dat alle onderzochte indicatoren uiterlijk binnen een jaar na het onderzoek van de inspectie (februari 2011) op operationeel niveau zijn gebracht.

De hertoets

De hertoets is verricht aan de hand van hetzelfde beoordelingskader dat is gebruikt bij het onderzoek uit 2009 (zie bijlage 1). In het beoordelingskader uit 2009 zijn de verwachtingen van de inspectie uitgewerkt aan de hand van vier criteria:

- de instelling voorziet in deskundigheidsbevordering van medewerkers met betrekking tot risicomanagement;
- de instelling voert risico-inschattingen systematisch uit;
- de instelling handelt systematisch bij het beperken van risico's;
- de instelling gaat systematisch om met interne en externe overdrachten.

De criteria zijn nader uitgewerkt in indicatoren. Bij het oordeel van de inspectie is gebruikgemaakt van een driepuntsschaal: "afwezig", "aanwezig" en "operationeel". Deze scores houden kort gezegd in:

[1] Risicomanagement bij onder toezicht gestelde kinderen: Onderzoek bij Bureau Jeugdzorg Haaglanden (januari 2010).

- *afwezig*: er is geen beleid of het aanwezige beleid is te onvolledig/onduidelijk om de medewerkers van de instelling informatie te geven die hen kan leiden;
- *aanwezig*: er is volledig/duidelijk beleid, dat de medewerkers van de instelling voldoende informatie geeft die hen kan leiden;
- *operationeel*: het beleid is aanwezig én de medewerkers in de instelling kennen het beleid en handelen ernaar.

De inspectie verwacht voor elke indicator een score operationeel.

De hertoets bij Bureau Jeugdzorg Haaglanden is gericht op de drie thema's die in het onderzoek in 2009 als niet volledig operationeel werden gekwalificeerd: risico's inschatten, risico's beperken en overdracht van ondertoezichtstellingen.

De inspectie heeft de hertoets in april 2011 bij Bureau Jeugdzorg Haaglanden uitgevoerd. De hertoets bestond uit de volgende onderdelen: een groepsinterview met drie gezinsvoogden, twee interviews met een gedragsdeskundige en een teamleider, een analyse van vijftien dossiers en het bijwonen van een multidisciplinair overleg.
Voor alle onderdelen van de hertoets zijn gestructureerde vragenlijsten gebruikt. De hertoets is uitgevoerd op twee locaties van Bureau Jeugdzorg Haaglanden; de locatie Den Haag Centrum/ Scheveningen en de locatie Delft.

Leeswijzer

Dit rapport geeft de resultaten weer van de hertoets van de Inspectie Jeugdzorg bij Bureau Jeugdzorg Haaglanden. In Hoofdstuk 2 staan de bevindingen van de inspectie over het toepassen van risicomanagement door Bureau Jeugdzorg Haaglanden bij onder toezicht gestelde kinderen. In Hoofdstuk 3 geeft de inspectie haar eindoordeel en doet zij aanbevelingen aan Bureau Jeugdzorg Haaglanden en het stadsgewest Haaglanden. In Bijlage 1 staat het beoordelingskader.

Hoofdstuk 2 Oordeel en onderbouwing

Inleiding

Dit hoofdstuk bevat drie paragrafen die gewijd zijn aan de criteria uit het beoordelingskader, waarvan de indicatoren bij het onderzoek in 2009 nog niet operationeel bleken te zijn: risico's inschatten, risico's beperken en overdracht. Elke paragraaf begint met een tabel, met daarin de uitwerking van het criterium in indicatoren en de scores van de inspectie per indicator. Hierna volgt steeds een onderbouwing van de scores. Indicatoren die in het onderzoek in 2009 operationeel scoorden, zijn bij de hertoets niet opnieuw getoetst en zijn in de tabellen in een grijze kleur weergegeven.

Algemeen

Bij Bureau Jeugdzorg Haaglanden heeft in 2010 een verandering in de aansturing plaatsgevonden. Eerder was er sprake van regionale aansturing. Nu worden de teams per werksoort aangestuurd. Bureau Jeugdzorg Haaglanden heeft geïnvesteerd in het terugdringen van de wachtlijsten. Er zijn extra middelen ingezet en er is er ingezet op betere randvoorwaarden. Zo heeft er een herindeling van de teams plaatsgevonden, waardoor er stabielere teams zijn ontstaan. Daarnaast is er een werkverdeler die nieuwe zaken verdeelt en vindt collectieve werving van nieuwe medewerkers plaats. Mede hierdoor is er nu geen wachtlijst meer bij de jeugdbescherming.

2.1 Risico's inschatten

Criterium **De instelling voert risico-inschattingen systematisch uit**	**In 2009**			**In 2011**		
Indicatoren	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Afwezig	Aanwezig	Operationeel
Risico-inschattingen volgens standaard werkwijze			√			
Vaste momenten waarop risico-inschattingen plaatsvinden			√			
Criteria om risico's opnieuw in te schatten buiten de vaste momenten			√			
Multidisciplinaire besluitvorming bij risico-inschattingen		√				√
Vastleggen van risico-inschattingen			√			

Onderbouwing

Multidisciplinaire besluitvorming bij risico-inschattingen
Bij de start van de ondertoezichtstelling maken gezinsvoogden bij Bureau Jeugdzorg Haaglanden een eerste risico-inschatting aan de hand van de Delta veiligheidslijst. Op basis van informatie uit het raadsrapport, aangevuld met informatie van het gezin vult de gezinsvoogd de veiligheidslijst in. De gezinsvoogd maakt een weging van de informatie uit de veiligheidslijst en schrijft een conclusie. De veiligheidslijst wordt vervolgens voorgelegd aan de gedragswetenschapper. De gedragswetenschapper beoordeelt de ingevulde veiligheidslijst en de conclusie en maakt opmerkingen die de gezinsvoogd verwerkt. Indien nodig bespreken de gezinsvoogd en de gedragswetenschapper de risicotaxatie. De conclusie wordt besproken in het multidisciplinaire basisteam overleg en opgenomen in het plan van aanpak.
Zaken worden ingebracht in het basisteam overleg volgens een "Format Casusbespreking volgens de Deltamethode". Op dit format wordt eerst de conclusie uit de veiligheidslijst genoemd, dan de vraag die de gezinsvoogd wil bespreken en vervolgens de risico's en sterke punten van het gezin. In het basisteam wordt vervolgens de lijn van de begeleiding uitgezet en worden besluiten genomen over de aanpak.
Sinds kort is de veiligheidslijst digitaal beschikbaar en opgenomen in IJ. Medewerkers geven aan dat de risico-inschatting middels de Delta veiligheidslijst meer dan voorheen deel uit maakt van het werkproces. De gezinsvoogden ervaren het invullen van de veiligheidslijst als een meerwaarde. Het geeft structuur en het onderbouwt het niet-pluis gevoel van een gezinsvoogd. Ook zorgt het gebruik van de lijst er voor dat de risico's in een gezin in beeld komen.
De inspectie heeft overigens wel geconstateerd dat niet in alle dossiers veiligheidslijsten aanwezig zijn. Het blijkt vooral te gaan om langer lopende casussen waarvan de ondertoezichtstelling gestart is in een periode waarin sommige teams met knelpunten te maken hadden. In de dossiers van recent gestarte ondertoezichtstellingen is de werkwijze met Delta veiligheidslijsten duidelijk zichtbaar.

2.2 Risico's beperken

Criterium **De instelling handelt systematisch bij het beperken van risico's**	**In 2009**			**In 2011**		
Indicatoren	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Afwezig	Aanwezig	Operationeel
Richtlijnen hoe te handelen bij een verhoogd risico voor de veiligheid			√			
Maken en vastleggen van afspraken/ eisen t.a.v. de veiligheid van het kind		√				√
Bewaken van het nakomen van gemaakte afspraken/ veiligheidseisen		√			√	
Multidisciplinaire afspraken/ veiligheidseisen			√			

Onderbouwing

Maken en vastleggen van afspraken/eisen t.a.v. de veiligheid van het kind
Afspraken en eisen worden vastgelegd in het Plan van Aanpak. Dit plan wordt twee maal per jaar bijgesteld, waarbij de afspraken worden geactualiseerd. Afspraken worden tussentijds ook genoteerd in het contactjournaal.
Bureau Jeugdzorg Haaglanden heeft het afgelopen jaar meerdere acties ondernomen om het maken en vastleggen van afspraken te verbeteren.
Er wordt in de functiescholing veel aandacht besteed aan het vastleggen van afspraken met ouders. Ook hebben alle gezinsvoogden een verdiepingstraining Delta gehad, waarvan het werken met de actie-agenda een van de onderdelen was. Verder is er sinds kort in IJ een functie "afspraken" opgenomen. De gemaakte afspraken kunnen daarmee apart worden genoteerd en geselecteerd, zodat overzichtelijk wordt weergegeven wat de afspraken in een casus zijn. Besluiten van het basisteam worden sinds kort direct aan het eind van de bespreking met een laptop vastgelegd in het contactjournaal.
In sommige casussen wordt gebruik gemaakt van een map voor de cliënt (gezinsmap), met daarin alle papieren, folders en lijsten om afspraken vast te leggen (actie-agenda). Er zijn allerlei materialen beschikbaar voor in de map, ook bijvoorbeeld met pictogrammen voor cliënten met een verstandelijke beperking of mensen die geen Nederlands spreken. Niet ieder gezin heeft een map. Gezinsvoogden vinden het soms lastig om een map te introduceren in lopende zaken, daarnaast zijn er praktische bezwaren: de map is door het 4-ringbandsysteem nog niet praktisch in gebruik.
De wijze waarop afspraken met ouders worden vastgelegd en met ouders worden gecommuniceerd, hangt af van wat bij de casus past. In zaken met een verhoogd risico wordt vaak een veiligheidsplan/stappenplan gemaakt. In zo'n plan wordt stap voor stap opgenomen waar ouders aan moeten voldoen om tot bijvoorbeeld terugplaatsing van de kinderen over te kunnen gaan. Een stappenplan wordt in het basisteam gemaakt. Afspraken en eisen bij casussen met een verhoogd veiligheidsrisico zijn veelal heel concreet en worden wel altijd op papier gezet, veelal in een brief. Het is niet de gewoonte om standaard collega's mee te laten lezen met brieven die de gezinsvoogd verstuurt. Dit bepaalt de gezinsvoogd zelf. Er wordt ook gebruik gemaakt van de "aankondiging schriftelijke aanwijzing" om voor ouders inzichtelijk te maken wat de eisen en consequenties zijn.
Bij gezinnen waar dit nodig is, zet de gezinsvoogd "werkaantekeningen" voor de bereikbaarheidsdienst en crisisdienst in IJ. Deze werkaantekeningen verschijnen direct op het scherm als de cliënt wordt aangeklikt en bevatten de belangrijke veiligheidsafspraken die op dat moment gelden.
In de contactjournaals in IJ die de inspectie heeft bekeken waren afspraken overigens beperkt vastgelegd en waren aan vastgelegde afspraken veelal geen termijnen verbonden. In recente dossiers was voor de inspectie zichtbaar dat afspraken met het gezin onder een apart kopje worden vastgelegd. Niet in alle dossiers waren afspraken echter concreet vastgelegd en veelal zijn termijnen waarop afspraken nagekomen dienen te worden en de consequenties als dit niet het geval is, niet in het dossiers vastgelegd.

Bewaken van het nakomen van gemaakte afspraken/veiligheidseisen
De verbeteringen die Bureau Jeugdzorg heeft doorgevoerd op het gebied van het maken en vastleggen van afspraken zijn in de praktijk nog niet volledig geïmplementeerd. Daarnaast zijn er geen eenduidige afspraken binnen Bureau Jeugdzorg Haaglanden over de wijze waarop afspraken met ouders worden vastgelegd en bewaakt. Dit is persoons- en casusafhankelijk. Termijnen en consequenties worden niet systematisch vastgelegd, waardoor het nakomen van de gemaakte afspraken onvoldoende kan worden bewaakt. Het is niet gebruikelijk om in het contactjournaal of elders aan te geven of een afspraak is nagekomen. Hierdoor is in de dossiers veelal niet navolgbaar of en zo ja, wanneer gemaakte afspraken zijn nagekomen en zo niet, wat hiervan de reden was en wat mogelijke consequenties zijn.

In het multidisciplinaire basisteam overleg worden besluiten genomen en wordt besproken welke afspraken gemaakt worden en hoe dat naar het gezin wordt teruggekoppeld. Doordat de gedragswetenschapper zowel een inhoudelijke rol heeft en tegelijk voorzitter is van het basisteam overleg, wordt tijdens het overleg niet standaard bewaakt of besluiten en afspraken voldoende "SMART" worden gemaakt en vervolgens worden vastgelegd.
De gedragswetenschapper en de teammanager sturen er op dat gezinsvoogden afspraken vastleggen en bewaken. De gedragswetenschapper en de gezinsvoogd nemen een keer per vier à vijf weken de hele caseload door. De gedragswetenschapper heeft een map per werker, waarin de afspraken per cliënt genoteerd worden. De teamleider checkt bij de werkbegeleiding (elke vier à vijf weken) of afspraken in het contactjournaal zijn vastgelegd.

2.3 Overdracht

Criterium **De instelling gaat systematisch om met interne en externe overdrachten**	**In 2009**			**In 2011**		
Indicatoren	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Afwezig	Aanwezig	Operationeel
Schriftelijke informatie-uitwisseling over de risico's bij (interne en externe) overdracht			√			
Mondelinge/telefonische informatie-uitwisseling bij een verhoogd risico		√				√

Onderbouwing

Mondelinge/telefonische informatie-uitwisseling bij een verhoogd risico
Interne overdracht van casussen wordt zoveel mogelijk voorkomen. Als overdracht noodzakelijk is, wordt geprobeerd om de overdracht in hetzelfde basisteam te regelen, zodat dezelfde gedragswetenschapper bij de casus betrokken blijft.

Bureau Jeugdzorg hanteert de afspraak dat bij interne overdracht van casussen in principe een warme overdracht plaatsvindt, dus mondeling. Dit gebeurt bij voorkeur met de ouders van het gezin. Alle geïnterviewden noemden dit als uitgangspunt voor overdracht. Hierbij speelt de mate van risico geen rol, de afspraak geldt voor elke overdracht. Ook blijft de "oude" gezinsvoogd nog lang beschikbaar voor vragen of adviezen over overgedragen casussen. Bij overdracht van casussen wordt ook pas "losgelaten" als er daadwerkelijk een nieuwe gezinsvoogd bekend is en verbonden aan de casus. Sinds kort geldt de afspraak dat de overdracht op hoofdlijnen wordt vastgelegd in IJ.
De teamleider bewaakt dat een over te dragen dossier compleet is. Als een dossier bij of na overdracht niet compleet blijkt te zijn, wordt ervoor gezorgd dat dit alsnog gebeurt.
Met een aantal externe partijen (WSG, Leger des Heils) zijn afspraken gemaakt over overdracht.
De inspectie heeft in dossiers kunnen constateren dat bij casussen mondelinge overdrachten waren georganiseerd. De inspectie heeft (nog) niet aangetroffen dat de overdracht inhoudelijk in IJ is vastgelegd, maar de afspraak hierover is ook recent gemaakt.

Hoofdstuk 3 Eindoordeel en aanbevelingen

In dit hoofdstuk geeft de Inspectie Jeugdzorg haar eindoordeel over de mate waarin Bureau Jeugdzorg Haaglanden systematisch risicomanagement toepast bij onder toezicht gestelde kinderen. Daarna volgt een aanbeveling aan BJZ Haaglanden en aan het stadsgewest Haaglanden.

3.1 Eindoordeel

De inspectie verwacht van bureaus jeugdzorg en landelijk werkende instellingen dat medewerkers geschoold zijn in het uitvoeren van risicomanagement, dat zij systematisch risico's voor de veiligheid van onder toezicht gestelde kinderen inschatten en dat zij deze vervolgens beperken. Daarnaast dient er systematisch informatieoverdracht plaats te vinden bij zowel interne overdrachten van een ondertoezichtstelling (binnen een instelling) als bij externe overdrachten (tussen instellingen).

Het eindoordeel van de inspectie luidt dat Bureau Jeugdzorg Haaglanden risicomanagement inmiddels voldoende systematisch toepast voor de kinderen die onder haar toezicht zijn gesteld.
Bureau Jeugdzorg Haaglanden scoort op drie van de vier indicatoren, die in het onderzoek in 2009 nog niet operationeel waren, inmiddels wel operationeel. De inspectie is positief over het inschatten van risico's door Bureau Jeugdzorg Haaglanden, over het maken en vastleggen van afspraken ten aanzien van de veiligheid van het kind en over de overdracht van ondertoezichtstellingen. Hierin heeft Bureau Jeugdzorg Haaglanden een duidelijk zichtbare verbeterslag gemaakt.
De inspectie ziet echter nog wel verbeterpunten ten aanzien van het beperken van risico's, en dan vooral het bewaken en nakomen van afspraken. Deze verbeteringen moeten binnen zes maanden gerealiseerd zijn.

De inspectie is ***positief*** over de volgende verbeteringen in het risicomanagement bij Bureau Jeugdzorg Haaglanden. Bureau Jeugdzorg hanteert inmiddels een werkwijze die ervoor zorgt dat de gezinsvoogd in elke nieuwe casus een risico-inschatting maakt met behulp van de Delta veiligheidslijst, die vervolgens door collega's en de gedragswetenschapper wordt beoordeeld. Bureau Jeugdzorg Haaglanden heeft zichtbaar inspanningen gepleegd om met gezinnen afspraken te maken over het beperken van risico's. Zowel intern als richting gezinnen heeft Bureau Jeugdzorg verbeteringen doorgevoerd gericht op manieren om afspraken overzichtelijk vast te leggen. Bureau Jeugdzorg hanteert inmiddels intern een heldere afspraak: alle overdrachten van ondertoezichtstellingen moeten indien mogelijk warm (mondeling) worden overgedragen. Ook extern zijn hierover met partijen afspraken.

Verbetering is nodig binnen het volgende thema:

Risico's beperken
Bureau Jeugdzorg Haaglanden heeft een goede start gemaakt met het maken en vastleggen van afspraken/veiligheidseisen om risico's te beperken. Een verbeterpunt is nu het daadwerkelijk bewaken dat afspraken ook worden nagekomen en acties worden uitgevoerd. Hiervoor is het noodzakelijk om in iedere casus concrete, evalueerbare afspraken te maken waarvan wordt vastgelegd of deze zijn nagekomen.

3.2 Aanbevelingen

De inspectie is van oordeel dat Bureau Jeugdzorg Haaglanden op operationeel niveau dient te functioneren wat betreft de toepassing van risicomanagement. Daarom beveelt de inspectie Bureau Jeugdzorg Haaglanden aan ervoor te zorgen dat de indicator van het thema risico's beperken binnen zes maanden operationeel zijn. Het gaat daarbij om het bewaken van gemaakte afspraken/veiligheidseisen.
De inspectie beveelt het stadsgewest Haaglanden aan er op toe te zien dat Bureau Jeugdzorg Haaglanden deze aanbeveling opvolgt binnen de afgesproken termijn.

Bijlage 1 Beoordelingskader Risicomanagement

Op basis van het toetsingskader komt de inspectie tot haar oordeel over de kwaliteit van het handelen van de instellingen op de onderzochte thema's per indicator. De instelling krijgt een score voor elke indicator in één van de volgende drie categorieën[2]:

- Afwezig; dit wil zeggen dat er geen beleid is of dat het aanwezige beleid zo onvolledig/onduidelijk is dat het beleid geen informatie geeft aan de medewerkers van de instelling die hen kan leiden;
- Aanwezig; dit wil zeggen dat er volledig/duidelijk beleid is dat voldoende informatie geeft aan de medewerkers van de instelling die hen kan leiden;
- Operationeel; dit wil zeggen dat het beleid voldoende is (zie hierboven onder "aanwezig") en dat de medewerkers in de instelling het beleid kennen en ernaar handelen; de score operationeel vooronderstelt dus dat het beleid voldoet aan de omschrijving onder "aanwezig".

Het thema "overdracht" is niet in het onderzoek van 2011 betrokken, omdat BJZ Haaglanden bij het onderzoek in 2009 op beide indicatoren van dit thema al een score operationeel kreeg. Deze indicatoren zijn in de bijlage dan ook in de grijze kleur weergegeven.

Toelichting op scoreclassificaties per indicator[3]

thema Deskundigheidsbevordering

Criterium; BJZ/LWI voorziet in deskundigheidsbevordering van medewerkers m.b.t. risicomanagement

Indicator	*Afwezig*	*Aanwezig*	*Operationeel*	*Minimale criteria*
1. Medewerkers zijn geschoold in de uitvoering van risicomanagement.	Het beleid beschrijft niet dat medewerkers geschoold worden in het uitvoeren van risicomanagement, dan wel de omschrijving is onvolledig/onduidelijk.	In het beleid staat dat medewerkers geschoold worden in het uitvoeren van risicomanagement.	Medewerkers zijn geschoold in het uitvoeren van risicomanagement.	Minimaal 90% van de gezinsvoogden die langer dan een jaar in dienst zijn. Er is een opleidingsplan.

[2] De inspectie verwacht niet dat de instellingen het niveau *geborgd* hebben bereikt voor de toepassing van risicomanagement. De implementatie van risicomanagement (meestal als onderdeel van de implementatie van de Deltamethode) is bij de meeste instellingen namelijk nog gaande of pas recent afgerond. Geborgd houdt in dat leidinggevenden in de instelling zorgen voor informatie, controle en bijsturing van de medewerkers én zorgen dat het beleid en de uitvoering periodiek geëvalueerd en zo nodig verbeterd wordt, dus dat de instelling op instellingsniveau leert van haar ervaringen; hiervoor is het nodig dat op onderdelen geregistreerd wordt wat er gebeurt. De score geborgd vooronderstelt dat het beleid voldoet en dat de medewerkers het beleid in de praktijk brengen.

[3] De score van BJZ Haaglanden per indicator is vetgedrukt.

Thema Risico's inschatten

Criterium: De instelling voert risico-inschattingen systematisch uit

Indicator	*Afwezig*	*Aanwezig*	*Operationeel*	*Minimale criteria*
1. Risico-inschattingen volgens standaard werkwijze	Het beleid beschrijft niet hoe risico-inschattingen standaard plaatsvinden tijdens de ots, en hoe hierbij een gestandaardiseerd instrument te gebruiken, dan wel de omschrijving is onvolledig/ onduidelijk.	Het beleid beschrijft hoe risico-inschattingen standaard plaatsvinden tijdens de ots, in ieder geval hoe hierbij een gestandaardiseerd instrument te gebruiken.	Medewerkers weten hoe risico-inschattingen tijdens de ots moeten plaatsvinden en hoe hierbij een gestandaardiseerd instrument te gebruiken en werken overeenkomstig.	- Actief informatie verzamelen: in ieder geval betrekken (formeel en informeel) netwerk - Kind zelf zien - Gestandaardiseerd instrument
2. Vaste momenten waarop risico-inschattingen plaatsvinden	Het beleid beschrijft niet op welke vaste momenten risico-inschattingen plaatsvinden tijdens de ondertoezichtstelling, dan wel de omschrijving is onvolledig/onduidelijk.	Het beleid beschrijft op welke momenten risico-inschattingen standaard plaatsvinden tijdens de ots.	Medewerkers weten op welke momenten risico-inschattingen tijdens de ots moeten plaatsvinden en werken overeenkomstig.	Vaste momenten, in ieder geval: - Bij aanvang ots - Bij aanvraag verlenging of beëindiging ots/ bij evaluatie pva
3. Criteria om risico's opnieuw in te schatten buiten de vaste momenten	Het beleid beschrijft niet de criteria op grond waarvan risico's opnieuw moeten worden ingeschat buiten deze vaste momenten dan wel de omschrijving is onvolledig/ onduidelijk.	Het beleid beschrijft de criteria op grond waarvan risico's opnieuw moeten worden ingeschat buiten de vaste momenten.	Medewerkers kennen deze criteria en werken overeenkomstig.	- Bij life-events, (bijvoorbeeld wisseling samenstelling gezin; verhuizing). - Bij signalen, meldingen van onveiligheid, kindermishandeling - Bij aanvraag en beëindiging uhp
4. Multidisciplinaire besluitvorming bij risico-inschattingen	Het beleid beschrijft niet hoe bij risico-inschattingen multidisciplinaire besluitvorming plaatsvindt, dan wel de omschrijving is onvolledig/ onduidelijk.	Het beleid beschrijft hoe bij risico-inschattingen multidisciplinaire besluitvorming plaatsvindt	**Medewerkers weten hoe bij risico-inschattingen multidisciplinaire besluitvorming plaatsvindt en werken overeenkomstig.**	*Gezinsvoogden*: brengen iedere risico-inschatting in mdo in. *Gedragsdeskundigen/ teamleiders/ praktijkleiders* bewaken dat: - Risico-inschattingen multidisciplinair worden besproken Zichtbaar in kinddossiers: - Minimaal: risico-inschatting besproken met praktijkleider/ teamleider, naast de gezinsvoogd - Bij voorkeur: risico-inschatting

				besproken met een gedragsdeskundige, naast de gezinsvoogd
5. Vastleggen van risico-inschattingen	Het beleid beschrijft niet hoe uitkomsten van risico-inschattingen in de dossiers worden vastgelegd, dan wel de omschrijving is onvolledig/ onduidelijk.	Het beleid beschrijft hoe uitkomsten van risico-inschattingen in de dossiers worden vastgelegd.	Medewerkers weten hoe de uitkomsten van de risico-inschattingen vastgelegd moeten worden in de dossiers en werken overeenkomstig.	*Gezinsvoogden* leggen risico-inschattingen, inclusief een eindoordeel, vast in de dossiers. *Gedragsdeskundigen/ teamleiders/ praktijkleiders*: bewaken dat risico-inschattingen, inclusief een eindoordeel, in de dossiers worden vastgelegd Zichtbaar in kinddossiers: - Welke risico's - Eindoordeel: hoe bedreigend

Thema Risico's beperken

Criterium: De instelling handelt systematisch bij het beperken van risico's

Indicator	*Afwezig*	*Aanwezig*	*Operationeel*	*Minimale criteria*
1. Richtlijnen hoe te handelen bij verhoogd risico voor de veiligheid	Het beleid beschrijft niet hoe te handelen bij een verhoogd risico voor de veiligheid van het kind en/of (een vermoeden van) kindermishandeling, dan wel de omschrijving is onvolledig/ onduidelijk.	Het beleid beschrijft hoe te handelen bij een verhoogd risico.	De medewerkers weten hoe te handelen bij een verhoogd risico en werken overeenkomstig.	*Gezinsvoogden* handelen conform de richtlijnen bij een verhoogd risico voor het kind en/of (een vermoeden van) kindermishandeling. *Gedragswetenschappers/teamleiders/ praktijkleiders* bewaken het handelen bij een verhoogd veiligheidsrisico conform richtlijnen. Conform richtlijnen: - Handelen bijstellen nav risicotaxatie. - Actief betrekken en activeren opvoeders en (formeel en informeel) netwerk.

2. Maken en vastleggen van afspraken/eisen t.a.v. de veiligheid kind	Het beleid beschrijft niet dat bij geconstateerde veiligheids-risico's afspraken/eisen t.a.v. de veiligheid van het kind worden gemaakt/gesteld en worden vastgelegd in de dossiers, dan wel de omschrijving is onvolledig/onduidelijk.	Het beleid beschrijft dat bij geconstateerde veiligheids-risico's afspraken/eisen t.a.v. de veiligheid van het kind worden gemaakt/gesteld en worden vastgelegd in de dossiers.	**Medewerkers weten dat bij geconstateerde risico's afspraken moeten worden gemaakt/eisen moeten worden gesteld t.a.v. de veiligheid van het kind, dat deze moeten worden vastgelegd in de dossiers en werken overeenkomstig.**	*Gezinsvoogden* maken concrete afspraken/stellen concrete eisen t.a.v. de veiligheid van het kind en leggen deze vast in het dossier. *Gedragswetenschappers/ teamleiders/ praktijkleiders* bewaken dat concrete afspraken worden gemaakt/ concrete eisen worden gesteld t.a.v. de veiligheid van het kind en dat deze worden vastgelegd in dossiers. Opvoeders (schriftelijk) informeren over afspraken.
3. Bewaken van het nakomen van gemaakte afspraken/veiligheidseisen	Het beleid beschrijft niet dat gemaakte afspraken/eisen t.a.v. de veiligheid van het kind worden bewaakt, dan wel de omschrijving is onvolledig/ onduidelijk	**Het beleid beschrijft dat gemaakte afspraken/eisen t.a.v. de veiligheid van het kind worden bewaakt.**	Medewerkers weten dat gemaakte afspraken/eisen t.a.v. de veiligheid van het kind moeten worden bewaakt en werken overeenkomstig.	*Gezinsvoogden* bewaken het nakomen van de gemaakte afspraken/eisen. *Gedragswetenschappers/ teamleiders/ praktijkleiders* zien hier op toe.
4. Multidisciplinaire afspraken/veiligheidseisen	Het beleid beschrijft niet hoe bij geconstateerde veiligheids-risico's afspraken over het handelen multidisciplinair gemaakt moeten worden, dan wel de omschrijving is onvolledig/onduidelijk.	Het beleid beschrijft hoe bij geconstateerde veiligheidsrisi-co's afspraken multidisciplinair gemaakt worden.	Medewerkers weten hoe bij geconstateerde veiligheidsrisi-co's afspraken over het handelen multidisciplinair gemaakt moeten worden en werken overeenkomstig.	*Gezinsvoogden* betrekken de gedragswetenschappers/teamleiders/ praktijkleiders bij de besluitvorming. *Gedragswetenschappers/ teamleiders/ praktijkleiders* bewaken dat bij geconstateerde veiligheidsrisico's afspraken/eisen t.a.v. de veiligheid van het kind multidisciplinair worden gemaakt.

Thema Overdracht

Criterium: De instelling gaat systematisch om met interne en externe overdrachten

Indicator	*Afwezig*	*Aanwezig*	*Operationeel*	*Minimale criteria*
1. Schriftelijk informatie uitwisseling over de risico's bij interne en externe overdracht	Het beleid beschrijft niet dat bij interne of externe overdracht schriftelijk informatie moet worden uitgewisseld over risico's en wat er gedaan is om deze te beperken, dan wel de omschrijving is onvolledig/ onduidelijk.	Het beleid beschrijft dat bij interne of externe overdracht schriftelijk informatie moet worden uitgewisseld over de risico's en wat er gedaan is om deze te beperken.	Medewerkers weten dat bij interne/externe overdracht schriftelijk informatie moet worden uitgewisseld over de risico's en wat er gedaan is om deze te beperken en werken overeenkomstig.	*Gezinsvoogden* weten dat bij overdracht schriftelijk informatie moet worden uitgewisseld over de risico's en wat er gedaan is om die te beperken en handelen overeenkomstig. *Gedragswetenschappers/ teamleiders/ praktijkleiders* bewaken dat bij overdracht schriftelijk informatie wordt uitgewisseld over de risico's en wat er gedaan is om deze te beperken.
2. Mondelinge of telefonische informatie-uitwisseling over de risico's bij een verhoogd risico	Het beleid beschrijft niet dat bij een verhoogd risico mondeling/ telefonisch informatie over de risico's en de ondernomen/te ondernemen acties wordt uitgewisseld, dan wel de omschrijving is onvolledig/ onduidelijk.	In het beleid staat dat bij een verhoogd risico mondeling/ telefonisch informatie over de risico's en de ondernomen/te ondernemen acties wordt uitgewisseld.	**Medewerkers weten dat bij een verhoogd risico mondeling/ telefonisch informatie moet worden uitgewisseld over de risico's en de ondernomen/te ondernemen acties en werken overeenkomstig.**	*Gezinsvoogden* weten dat bij een verhoogd risico mondeling of telefonisch informatie over de risico's en de ondernomen/te ondernemen acties moet worden uitgewisseld en handelen overeenkomstig. *Gedragswetenschappers/ teamleiders/ praktijkleiders* bewaken dat bij een verhoogd risico mondeling of telefonisch informatie over de risico's en de ondernomen/te ondernemen acties wordt uitgewisseld.